

EL GALL

PERIODIC POLLENCI

ANY I - N.º 12 - GÈNER - FEBRER - PREU 20 PTS. BOLLETÍ EDITAT PER O.C.B. POLLENÇA, C/. MAJOR, 11. D.L. PM 503-79. IMPRIMEIX EDITORA BALEAR, S.A.

HA MORT EL FILL DE D. GUILLEM CIFRE UNA NOVA FORÇA POLITICA A POLLENÇA: EL PSM S'HA CONSTITUIT LA SEVA AGRUPACIO LOCAL

El P.S.M. de Pollença ha quedat constituït, i la seva Comissió Executiva està formada per Biel Bernat Cànoves com secretari d'Organització, Salvador Ramón Coca com secretari de Finances, Tomeu Paycras Cifre és el secretari Polític i Tomeu Martí Cifre el secretari d'Informació.

Amb l'entrada en l'escena política

d'una nova formació d'esquerres a Pollença tenim espai polític per a tots, meam si així

ens animan i augmenta la participació ciutadana en les qüestions públiques, per resoldre els problemes del poble. De aquí uns mesos, amb els nous afiliats es procedirà a una nova elecció del seus càrrecs.

"EL GALL" REGALA DOS GALLS

Quan aixequin el pi d'enguany, en comptes de pujar un Gall, seran dos els qui haurà dins la senalla. La Redacció del "Gall" ha regalat un pollastre de possessió afavorit de cresta i esperons, que farà companyia a aquesta publicació pollencina que vós teniu en les mans.

TAULA RODONA SOBRE EL PORT ESPORTIU ORGANITZAT PER "EL GALL" i L'O.C.B. Informació Pág. 5

GRAN EXPOSICIO COL.LECTIVA A BENEFICI DE "EL GALL"

A la sala d'exposicions de la CAIXA de COLONYA entre els dies 26 de gener al 7 de febrer tindrà lloc una exposició col·lectiva organitzada per aquest periòdic. Els beneficis derivats del percentatge que l'autor o propietari de l'obra doni de comissió de vende serà destinat íntegrament a ajudar

a pagar els costos de publicació.

Les obres exposades seran de coneguts artistes locals i nacionals, tant contemporanis com dels que ja figuren a l'història de la pintura; entre altres: Erwin Hubert, Joaquín Mir, Eliseo Meifren etc.

FOTO COMENTADA.

L'any passat pareix que volgué acabar amb un parell de bufades de les bones. Vet aquí una mostra de l'enfadat que estava el vent. Segurament els pins i els seus cimals feien comptes arribar a any nou, però hagueren de cedir en el seu intent degut a tan forta envestida. Mala sort.

SANT ANTONI i SANT SEBASTIA UNES FESTES POPULARS

ELS FOGUERONS

Des de fa molts dies als atlots han anat replegant llenya per a començar a fer les seves obres plàstiques. La festa i participació popular han anat evolucionant i els foguerons actuals no són tan sols un munt de llenya sinó una mostre plàstica de la creativitat i crítica del poble.

EL PI

Es aquesta una festa que mai ha anat minvant. Degut a la manca de coneixement de la festa a fora vila és aquesta una tradició no folcloritzada i que conserva el mateix sentit popular i autenticitat de quan nequé.

LA COLCADA

Duis els vostres animals al seu patró: Sant Antoni i que els hi pegui una bona bancida. Ovelles, cans, bísties, vaques, polls i galls etc. No només els hi farà bé la beneïda, sinó que és saludable per a aquets animals que surtin de tan en quant dels seus enfonyais i donar-lis l'oportunitat de pasajar-se pels carrers de Pollença.

ELS CAVALLETS DE SANT SEBASTIA

Una processó que date de fa molts anys i que és seguida en molt interès per tot el poble. Els cavallets, l'estandart, el tamborer, el centurió i el fogueró donen ca-

ràcter especial a la festa. Siguent aquest (el fogueró) el que tanca les festes i que des de aquí demanam que no es deixi que aquesta llenya es cremi tota sola.

HI HA EXTRANGERS, SENYORS DE FINQUES RÚSTIQUES, QUE NO VOLEN ENTENDRE ELS NOSTROS DRETS i TRADICIONS SECULARS

Toni March és Secretari de la Cambra Agrària de Pollença, i per damunt la seva suggerència de que corresponia entrevistar-se al Sr. President, nosaltres considerem que d'acord amb el programa previst per aquesta secció de "EL GALT", realment hauria pertocat conversar amb En Toni March.

Durant molts d'anys Toni ha dut els assumptes de la pagesia local i, a més, ha estat un home molt interessat en les qüestions públiques, disfrutant càrrecs en associacions, Ajuntament, agrupacions culturals, etc. Ha fet molta cosa, i el considerem un dels homes públics de Pollença. Tal vegada alguna dia aquest quinzener publicaria la llista completa d'aquest grupat d'homes públics de Pollença.

Toni: que hi ha darrera això que s'en diu Cambra Agrària de Pollença?

La Cambra Agrària és un òrgan de consulta i col·laboració amb l'administració sobre temes de interès agrari, assumint la representació dels titulars d'explotacions agrícoles, ramaderes i forestals.

Els molts d'anys que duts la responsabilitat dels interessos de la pagesia, i el camp pollencí cada vegada pitjor. A què creus que és degut?

Creu que és per la falta de gent jove i manca de il·lusió pel camp; tal vegada pels abusos que sofreixen.

RADIOGRAFIA AL CAMP POLLENCÍ

Tenim problemes en el camp. L'electrificació és un luxe car. No existeix una política de regadiu. Els incendis forestals fan destroços. La incidència del turisme en la transformació del camp no parix gens positiva. La mecanització és en realitat una nova forma de dependència pel pagès. L'ecologia encara s'entén com alguna cosa subversiva i no es reconeguda com alternativa científica als problemes reals del camp. Cal pensar que la necessitat d'investigacions de millors, de llavors, i de plantes selectes, tan sols es reconeguda pels "domingueros", els aficionats a l'agricultura com entreteniment, perquè el pagès professional no hi arriba a veure la seva sortida cap endavant.

Plantetjada així, en grans línies, la problemàtica de la ruralia pollencina, apareixen símptomes d'una propera greu crisi i, ja ara, si no fos per la ramaderia i les influències positives dels medis de transports, l'agricultura estaria ara fent testament. (amb un possible hereu: l'especulació urbanística). Iddò, que feis vosaltres devant de tot això?

Anem per parts. Efectivament considerem que l'assumpte de l'electrificació és un abús, pels elevats costos de línies i transformadors. En quant al regadiu seria molt interessant que de la mateixa manera que hi ha una comunitat de regants a l'Horta, se formés una altra similar, i aprofités aquestes experiències realment positives, amb les aigües de la depuradora, perquè no se'n vagin al torrent. Però si els estaments oficials no ajuden, no col·laboren, assessoren i patrocinen, no haurà manera. Dels pous particulars tan sols puc dir que ajuden a suplir les necessitats més adients en la mida de les disponibilitats.

Dels incendis convé anunciar que els pagesos interessats en fer nets els pins poden sol·licitar unes ajudes de devers el 45 % del total, que els dona la Delegació

d'Agricultura —a través de ICONA—. Això en quant a la previsió d'incendis, i referent a la lluita contra incendis me pareix més eficaç i econòmic un bon equip de homes professionals, que aquest medis tant sofisticats d'avions i altres espectacles.

Amb això de la incúlcncia negativa del turisme en el camp estic ben d'acord i encara te puc dir que molestan molt aquets senyors estrangers quant se fan propietaris de les grans finques, per les seves actuacions amb els veïnats i davant tot-hom, sense respectar els nostros drets milenaris del concepte i limitacions de la propietat referent a l'aprofitament de pastures de la costa, utilització sense restriccions de camins, i el domini de l'entorn per tots els veïnats de la mateixa Vall. Perquè aquets senyors no s'em van a viure a una urbanització i ens deixen aprofitar el nostre camp?

Creu que també en demanaves sobre la mecanització del camp. De fet ja està mecanitzat i és una llàstima que aquest individualisme nostre faci que cada finqueta tenguí el seu tractor. És una verdadera llàstima que el cooperativisme no s'haguí entès encara a Pollença; com no s'ha entès bé per tot-hom que l'ecologia és també el habitat humà i unes possibilitats enormes d'aprofitament dels recursos naturals, encara no coneguts del tot; posem pel cas l'assumpte de les llavors —amb el que no estic d'acord amb tu— perquè aquí tenim el S.E.M.P.A., que facilita llavors selectes, en quant als cereals. També tenim la magnífica labor que està fent una caixa d'estalvis facilitant llavors pels camps experimentals a Pollença. Llevont-se tenim professionals de fruiters que seleccionen amb molts d'esmer les varietats més convenients. En fi, que jo trop que hi ha una certa preocupació, com ho demostra un pagès de Pollença amb les tomàtigueries, que les seves plantes híbrides són les millors cotitgades del mercat de Balears, amb bones ventes a Menorca i Eivissa. L'exposició de fruites i hortalisses, cada any per La Patrona, és una bona mostra del que he dit. No puc dir lo mateix sobre la ramaderia, perquè lamentablement la ramaderia bovina està en una decadència desesperant, i ni la de porcs, ni la de vaques, tenen esperances de compondre la cosa. No pot ésser d'altra manera quan, per exemple les ovelles, no poden menjar a les costes, pel que he dit davant dels senyors estrangers, que no volen entendre res de la nostra consuetudinaria costum de la propietat condicionada, ni dels drets dels veïnats de la Vall per aprofitar les pastures de la costa.

Devant de tot-això nosaltres feim el que podem perquè manca més col·laboració de totes aquestes persones que tenen relació amb la pagesia. Trob que tots hauríem d'aunar esforços per dur a terme la necessària renovació de la nostra pagesia; sobre tots els joves i els estudiants.

—Tens esperances de que la joventut pagesa es rebel·li i actuï d'encapçador del que seria les solucions dels problemes?—
—No. Ni tant sols hi ha joventut pagesa.

—Toni, qualche cosa més, però breu.
—Iddò, diré que el que trob més necessari és la formació d'una escola de capacitat agrícola a Mallorca i que necessitem gent preparada al camp i esperit de cooperativisme.

MERCAT O ESPECTACLE?

Quan començam un nou any sempre som més optimistes, pensam que tenim molt de temps per davant, per a resoldre els problemes, però el temps passa molt de presa i prest s'acaba l'any, per tant ja és hora de tornar a parlar del mercat de Pollença. Uns opinaren que ha de continuar en diumenge, altres que s'ha de passar al dissabte, també aporten idees de fer prova abans de decidir, i a l'Ajuntament no se li ocorreix res més que un referèndum.

Qui tendria lloc a votar? Què s'ha de votar? Un mercat o un espectacle?

Si ha d'ésser un mercat del poble pel poble, haurien de resoldre el problema els propis afectats, o sia pagesos pollencins, mestres de casa i comerciants. Els pagesos que son alrededor de 80 qui fan plaça, tan sols 8 ó 9 completament dedicats a la pagesia, ja que els altres realitzen altres treballs i fan de pagesos com de "pluriempleo", per tant seria efectiu el seu vot? Les mestres de casa, aquestes si són afectades de veres, elles sempre treballant durant tota la setmana, als cuidats dels infants, del marit, la casa i moltes altres feines que inclouen el diumenge. Perquè el diumenge s'ha d'aixecar-se més prest?, simplement per a fer la compra, o sia que ni tant sols el diumenge

pot descansar. I què passa amb els comerciants?, ells tenen que tenir obert, perquè pel contrari tots els altres qui vénen de fora aprofiten el mercat pollencí per a dur-sen els doblers dels seus clients, no deixant cap benefici al poble, però si els fems i les caixes buides, fent una competència un poc pirata als botiguers de la nostra vila, per tant just és que tenguin veu i vot amb aquest assumpte.

I entrats en raonaments, perquè no mos aturam a pensar que si aquest ha d'ésser el mercat, millor seria alleugerar un poc les tasques dels placés, per exemple en la construcció d'un cobertís, si no voleu una plaça coberta, que més o manco reunisqui unes condicions higièniques i sanitàries poc més o manco humanitzades, ja que tal com es troba... no vull ni parlar-ne d'un dia de vent, o un de sol i mosques, s'omplen de pols els aliments i d'altres coses pitjors. També molt necessari seria que els placés pollencins tenguessin prioritat davant els forans, ja que segons tenc entès és tot lo contrari, ja que les facilitats les tenen els esters.

Però no és això lo que mos preocupa, noltros quan parlem d'aquesta problemàtica, de seguida pensam amb el turisme, en la gent qui ve de fora, estrangers! obsessiva paraule aquesta, que ens

ha convertit amb esclaus seus.

Quan fa sol asseguts en el bar de la plaça, amb una cervesa ben fresca, és agradable veure aquella multitud de persones inmerses amb una tasca comú, el treball del diumenge, i què barat resulta una consumició amb espectacle! I parlant del temps d'hivern, temporal d'aigua i vent que cala fins els ossos, i aquella pobre gent, places i compradors, aguantant l'inclemència per obligació, observats per uns altres (que segurament tendran el mateix vot) de darrera els vidres del Club asseguts a la vora d'una estufa se recreen del immens espectacle.

No voldria semblar pesat, repetint una i altra vegada lo que tots sabem, però em deman, aquesta persona de darrera els vidres del bar tendrà el mateix vot en el referèndum proposat per l'Ajuntament?, o seran tan sols els afectats?

Jo diria que tothom té dret a descansar almenys els diumenges, o que demanin als sindicats que prest no se conformaran pels seus associats en dissabtes i diumenges. El sistema de mercat de Pollença, està posat per la societat des de fa molts d'anys; ja és hora d'evolucionar, oblidem els estrangers que els doblers que ells deixen a plaça s'els emporten els placers esters. I l'Ajuntament abans de pendre una determinació que tenguí en compte que altres problemes s'han resolt sense l'opinió popular, ja que sempre els que manco les interessa són els que més hi diuen, si tant voleu, convidau tant sols els qui considereu que tenen veu, però sense descurar-vos de cap.

Toni Marquet.

SUGERÈNCIA A LA COMISIÓ DE FESTES DE L'AJUNTAMENT DE POLLENÇA

Benvolguts senyors:

Recollint una mica l'opinió de bastanta gent i la meua pròpia, voldria demanar-lis que per propers anys s'estudiés millor el programa de festes de Sant Antoni per ajudar més a fer "la bulla" dels Foguerons. Tal volta (i aquesta és la suggerència) seria millor passar el ball que es fa el dia 16 a n'el Club Pollença, al dia 17. Si se mira bé coincidireu en noltros que tota la gent que va a n'el ball el dia 16 aniria a animar els foguerons. I per altra banda el ball el dia de Sant Antoni ajudaria així a acabar millor la festa, i també a n'el repartiment dels premis dels foguerons (donant així més temps a n'el jurat) i sobretot a que la festa del propi dia de Sant Antoni s'allargaria fins el vespre.

Voldríem quedàs clar que no són ganes "d'emprenyar", sinó que fa un parell d'anys que se fa més difícil poder reunir "colles" de gent per fer gossas als foguerons, i si vos i fixau voreu que molt prest ja cremem tot sols. FIXAUVOS-HI ENGUANY. Ho intentam?

En representació del grup de gent: Miquel Llobera.

De la redacció: Recolzam la suggerència del grup de gent, demanam a tot el poble en general que animi tots els foguerons en la seva participació, ja que així entre tots farem més grossa la "bulla"; i les gloses seran més variades.

ASSAMBLEA GENERAL DE L'AGRUPACIÓ SOCIALISTA DE POLLENÇA

L'Assamblea va ésser presidida per Gabriel Sans, actuant de Secretària d'Actes Rosario Sánchez. Varen ésser presents els afiliats, i els membres de l'executiva de la Federació Socialista Balear, Luis Sánchez, Joan March, T. Ramis y J. Rosselló. Després de constituïda la taula es va donar compte del funcionament de totes les secretaries, i a continuació es va sotmetre a discussió la gestió realitzada per la comissió executiva que sortia. Sotmés a votació l'informe de la comissió, amb la corresponent aprovació, se procedeix a tancar el període electoral dins el Partit per elegir la nova executiva de l'Agrupació Socialista de Po-

llença. Feta la presentació d'una sola candidatura aquesta es va elegir per unanimitat, i ha quedat formada per: Josep Cortés, com President, Martí Cifre com Secretari General, Miquel Cànaves de Secretari d'Organització, En Bernat Rotger farà de Secretari d'Acció Municipal, Rosario Sánchez de Secretari d'Administració, i de Secretari de Premsa és Gabriel Sans. Els vocals elegits han estat: J. Vicens, C. Torrandell i J. Ramon.

Comunicat de l'Agrupació Socialista de Pollença P.S.O.E.
El Secretari de Premsa: G. Sans.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC DE POLLENÇA

SOM TRES MÉS QUE L'ANY PASSAT

La població total de Pollença des de fa molts d'anys ha canviat poc, es mantén sobre els 10.600 habitants més o manco. Malgrat tot el nombre de cases va en augment, en part degut a que les famílies modernes tenen manco infants establin-se pel seu compte després de casar-se; antigament vivien a vegades a casa dels seus pares després de casar-se. Els naixements han estat 110, els matrimonis 69 i les defuncions 107. Hi ha hagut manco naixements i defuncions que l'any passat però dos matrimonis més.

Una anàlisi superficial ens dona una ganància de tres persones.

Si observem les morts vorem que no tots eren residents a Pollença, concretament 38 d'ells eren estrangers o morts per accident en carretera o montanya de persones de fora vila.

De manera que de residents a Pollença som 4 més que l'any passat.

Es evident que a Pollença som més de 10.600 degut a la població no empadronada, estrangers en gran mida, que es nombra. En l'estiu, l'augment és molt nombrós, seria necessari i convenient conèixer aquestes xifres.

SORTEIG DEL COTXE i LES BICICLETES DE LA CAIXA DE COLONYA

La Caixa d'Estalvis de Pollença, tal com anuncià "El Gall", en el número anterior, el passat dia 22 de desembre, davant el notari de la vila, el Sr. Clar, celebrà la rifa d'un cotxe Talbot Simca, matrícula PM 8.140-O i dotze bicicletes, entre tots els seus clients, resultant guanyador del cotxe, n'Antoni Padejas Olmos i la seva esposa Antònia Moral Canet, residents a Alcúdia.

"El Gall" va estar present a l'acte d'entrega que afectuà el Director General de l'entitat, Gabriel Mestre, en presència del delegat d'Alcúdia Tomeu Qués.

Posats en contacte amb Toni Padejas, propietari del bar Corro del Port d'Alcúdia, ens va destacar la inmensa alegria que tingueren en rebre la notícia, que li donaren a l'oficina de la Caixa de Colònia.

Posteriorment ens va dir que tant sols fa sis mesos que és client de Colònia,

amb una llibreta i un compte corrent pel negoci, a pesar de fer quatre anys que coneixia els bons serveis prestats per aquella entitat, ja que treballà com a delegat de personal de l'empresa "Cubiertos y Tejados", clients de la caixa pollencina, i també els havia essent secretari de CCOO.

Les bicicletes foren guanyades pels següents al·lots: Guillem Coll Amengual, Miquel Muntaner, Josep Cifre Barcia, Jaume Martí Llompart, Agustí Sánchez Sanjuan, Joana Seguí Martorell, Antònia Plomer Ignaci, Llorenç Cladera Serra, Josep Lumberras Romero, Gabriel Bauçà Cánaves, Francesca Manresa Company i Tomeu Aloy Solivellas.

Desitjam a tots ells, salut per a disfrutar-les i continuar els acerts de la nostra caixa pollencina.

Toni Marquet

CINE-CLUB POLLENÇA

El passat dia 4 d'aquest mes de gener el CINE-CLUB va tornar a començar el seu cicle de projeccions amb el següent programa:

4 de gener: "CITA EN BRAY", a. Delvaux.
25 de gener: "MA NUIT CHEZ MAUD", E. Rohmer.
8 de febrer: "UN SABOR A MIEL", T. Richardson.
22 de febrer: "UNA MUCHACHA SIN HISTORIA", Kluge.

Kluge.

7 de març: "JOE HILL", B. Widerberg.
21 de març: "ILUMINACIO", K. Zanussi.
2 de abril: "JULES ET JIM", F. Truffaut.

PROYECCIO DIA 25 DE GENER

"MA NUIT CHEZ MAUD" ("La meua nit amb Maud")

Director: ERIC ROHMER.

Argument i guió: ERIC ROHMER

Fotografia: NESTOR ALMENDROS y EMMANUEL MACHUEL (blanc i negre).

So: JEAN PIERRE RUH

Actors: JEAN-LOUIS TRINTIGNANT (Jean-Louis), FRANCOISE FABIAN (Maud), MARIE CHRISTINE BARRAULT (Françoise), ANTONIO VITEZ (Vidal).

ARGUMENT I CRITICA:

En aquesta pel·lícula de Rohmer —un dels títols més rigorosament importants del darrer cinema francès— els personatges xerren molt, però és igual. Tot allò que diuen és apassionant.

Pel que fa referència a la qualitat intel·lectual d'aquest llarg, en el profund i revelador diàleg no hi ha gens de pedanteria, malgrat que s'anomeni Pascal i Marx un parell de vegades. (Aquí hi ha que reconèixer el mèrit de Rohmer).

Els personatges són quatre: un catòlic practicant —l'enginyer animat per Jean-Louis Trintignant—, un ateu marxista —Vidal, encarnat per Antoine Vitez—, una agnòstica —Maud— i una al·lota catòlica —Françoise— que té un paper de "comodín de la baraja".

De l'enfrontament d'aquests personatges —així com de les idees que cadascun d'ells tenen— no hi ha cap guanyador. En realitat, tots guanyen i perden a la vegada. D'aquí que l'èxit d'aquesta singular pel·lícula estigui lligat, segons s'ha dit i amb molta raó, amb la nova sensibilitat catòlica de França.

A més. "Ma nuit chez Maud" permet també la doble lectura, és a dir, la conclusió al gust de cadascú, d'acord amb les seves creences.

La resposta al problema —o problemes— que la pel·lícula planteja, com va dir el crític de "L'Humanité", està dins nostros mateixos. I així és.

"Ma nuit chez Maud" és, per definició, un producte típicament francès; una obra pensada, escrita i servida damunt una base d'una intel·lectualitat genuïnament francesa. Ara bé, gràcies al tacte, a la inqüestionable inspiració que va assistir a Rohmer, els personatges —i amb ells, la seva problemàtica— aconsegueixen una universalitat manifesta, ja que, de fet, tot quant es toca en aquest explosiu enfrontament d'homes i d'ideologies no coneix altres fronteres que les pròpies de l'intel·lecte.

L'ASSAMBLEA GENERAL DEL CLUB POLLENÇA: UNA FESTA

El Club ha liquidat el seu deute econòmic i ara comença a tornar les Aportacions amortitzades que els socis fa quasi dues dècades varen facilitar a l'entitat per l'adquisició del local social. L'Assamblea era una festa i tot el que proposava l'executiva era aprovat per aclamació. Se va pujar la quota sense cap vot en contra; se varen aprovar les memòries d'activitats, l'estat de comptes i el presupost previst per 1980. La societat ha passat aquest any el milenar de socis i el seu moviment econòmic està per damunt el milió de pessetes.

Trob que hi ha seccions del Club amb una memòria d'activitats molt fluixeta i de baixa qualitat, tal vegada perquè els falten ajudes, col·laboracions, i una mica de sebre fer.

J.A. Encinas

NOUS PREUS DELS ANUNCIS EN EL GALL

(Per anuncis continuats 20% descompte, cada dos números 100%)

UNA PAGINA ..... 10.000 pts.
1/2 PAGINA ..... 5.000 pts.
1/4 PAGINA ..... 2.500 pts. (13 - 18 cm.)
1/8 PAGINA ..... 1.250 pts. (13 - 9 cm.)
Anunci econòmic ..... 500 pts. (9 - 6 cm.)

Suscripcions: Toni Marquet. Tf. 530355
Anuncis o/o: Salvador Ramon. Tf. 530768.

MIQUEL LLOBERA CÀNAVES i NICOLE MAHY, HAN ESTAT NOMBRATS DOCTORS AMB LA QUALIFICACIÓ DE "CUM LAUDE"

Miquel Llobera Cánaves, llicenciat en llengües modernes i director de l'escola oficial d'idiomes de Barcelona, ha estat nomenat doctor, amb la qualificació "Cum Laude", per la seva tesi sobre l'escriptor rus Valdimir Nabokov, que viu a Amèrica i escriu les seves obres en anglès. El títol de la tesi és "Una lectura de tres novel·les de Valdimir Nabokov: Lolita, Palido Fuego, Ada y el Ardor". Així també, la seva esposa, Nicole Mahy, llicenciada en Farmàcia i professora adjunta de Bioquímica de la Universitat de Mataró, també ha estat nomenada Doctor amb la qualificació "Cum Laude", per la seva tesi titulada "Desarrollo de un método de análisis para el estudio del Metabolismo de la Histamina".

Miquel Llobera Cánaves, llicenciat en llengües modernes i director de l'escola oficial d'idiomes de Barcelona, ha estat nomenat doctor, amb la qualificació "Cum Laude", per la seva tesi sobre l'escriptor rus Valdimir Nabokov, que viu a Amèrica i escriu les seves obres en anglès. El títol de la tesi és "Una lectura de tres novel·les de Valdimir Nabokov: Lolita, Palido Fuego, Ada y el Ardor". Així també, la seva esposa, Nicole Mahy, llicenciada en Farmàcia i professora adjunta de Bioquímica de la Universitat de Mataró, també ha estat nomenada Doctor amb la qualificació "Cum Laude", per la seva tesi titulada "Desarrollo de un método de análisis para el estudio del Metabolismo de la Histamina".

NOTICIES D'ARTS PLASTIQUES

GALERIA D'ART: Exposició col·lectiva d'obra impressionista i actual.

GALERIES NORAI: Exposició de la pintora alemanya IRENE MULLER.

GALERIES BENASSAR: Exposició d'olis de BEATRIZ ANGLADA HEULIN. A la sala Baixa, Mostra d'ART POPULAR HINDU.

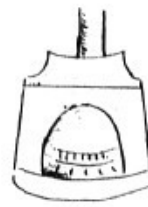
SALA GUILLEM CIFRE DE COLONYA: Exposició de ceràmica de M. BENASSAR del 12 al 24 de gener.

AL CERCLE DE BELLES ARTS DE CIUTAT, exposa el pintor pollencí PEP TORRANDELL.

Ferreteria

DAMIAN

ESTUFAS - PINTURAS Y BARNICES - MAQUINARIA AGRICOLA Y PARA CONSTRUCCION - HERRAMIENTAS - RODAMIENTOS - VARIOS

C/ Tito Cittadini, 5 - Teléfono 530564
POLLENSA (Mallorca)

Relojeria

Joyeria

CA'N CABRER

MIEMBRO FUNDADOR DE LA ASOCIACION
ESPAÑOLA DE GEMOLOGIA

AGENCIAS OFICIALES

OMEGA - TISSOT
PERLAS MAJORICA
PORCELANAS LLADRÓ

Temple, 13
Tel. 530241
POLLENSA

Paseo Saralegui, 80
Tel. 531309
PUERTO POLLENSA

ELS CAVALLETS i L'ESTENDARD DE POLLENÇA

per Miquel Bota Totxo

LES FESTES de Sant Antoni i Sant Sebastià, a Pollença, es solen programar en conjunt, i compten amb cert nombre de fidels organitzadors i entitats patrocinadores que s'encarreguen de mantenir ben vius els valors tradicionals i la solemnitat de llur commemoració anyal.

Avui, tan en auge les manifestacions folklòriques es, sense dubte, una satisfacció el fet de poder assenyalar que s'ha provat, historicament, que Pollença fou una de les primeres poblacions de l'Illa on es ballà per a distracció i solaç, en festes i reunions, a predis, possessions i alqueries, després de les pesades feines agrícoles. El "ball rodó" que, segons l'historiador Mn. Antoni Pons, era un poc paregut a la sardana, fou un dels primers que es conegueren, però abans estigué de moda el "ball serrahi", del que nasqué el tan antic conegut amb el nom de "Les Porqueres". Aqueixa típica dansa traspuja reminiscències aràbiques i en les seves cadències seculars inclou sinceres ànsies pacífiques. Ben a to amb la inspiració musical la lletra diu així:

"Som moros de moreria,
tots noltros som algerins
i hem vingut en aquest dia
per a honrar als pollencins.
No duim espases ni llances,
només duim un guitarró,
i en lloc d'odis i venjances,
volem música i amor".

No és estrany que, en el caràcter tradicional, Pollença hagi sabut mantenir i conservar altres danses purament genuïnes i d'estimable valor ancestral.

Resulta difícil concretar l'època exacta de la creació dels "Cavallets" i "L'Estendard". Però, un fet cert és que, traspujant tipisme, Pollença celebra, anualment, la festa de Sant Sebastià. Commemoració que arrela en el segle XVI, quan ja a l'històric i vetust Santuari del Puig de Maria el poble

honrava al Sant amb tota solemnitat fervorosa. I si bé no s'ha pogut precisar la data d'inici del ball dels "Cavallets", si es pot observar que en el llibre d'Ajuntaments de 1744 es fa constar que la processó de Sant Sebastià ha estat una de les més solemnes de totes les èpoques.

Tampoc s'ignora que la processó conserva caràcter d'antigor gràcies a la tradició de "l'Estendard" i la dansa dels "Cavallets" que és completament distinta a les d'altres poblacions. I, de totes maneres, cal suposar que be podria tractar-se d'un distintiu gremial; com les "Aguiles" a la processó del Corpus.

Indubtablement, s'ha d'esser forçarrat per a poder portar de nervi l'Estendard del Sant. El meu padri Miquel, que la sabia de l'oncle Mn. Joan Bota, que al cel sia —morí pujant al Calvari, l'any 1896—, me recità

aquesta glosa, ja fa més d'un quart de segle:

"La solemne processó
honra a Sant Sebastià;
i fent al poble vibrar,
l'Estendà es duu de braó".

I també aquesta altra tan significativa:

"Per a ballar els Cavallets
s'ha de fer cara xalesta,
que l'Estendard fa la festa,
i el trui, els escolanets".

Els "Cavallets", dos jovencells vestits a l'ample, amb el seu gipó de fina roba verda rivetat de groc, coberta la testa amb un barret ornat de cintes de seda de colors variats, van amb el seu cavallet de cartró passat per la cintura, ballant uns marcats i repetits compassos, sempre al ritme precís del so del tamborí i el flabiol. La melodia, senzilla però dolça, agafadissa i agradable,

regula també el pas marcial d'un home que, vestit com un centurió romà, és portador de l'Estendard, o sia el penó del Sant, obrint la desfilada processional.

Els "Cavallets" tenen un ball i una melodia distinta per a la processó, ballar davant el batlle i per a fer les "taules". La més coneguda és la que acompanya el seu ball durant tot el trajecte de la processó pels carrers i places de la vila.

Els "Cavallets" i "l'Estendard" assisteixen a l'Ofici solemne que, rendint culte i devoció a Sant Sebastià, es celebra a la Parròquia de Nostra Dona dels Angels. I mentre dura l'adoració de les relíquies del màrtir, quan els homes desfilen davant la imatge del Sant, l'Estendard tremola amplament a l'altar major, i quan passen les dones, sols es mou lleument i d'una manera sinuosa. Una glosa popular ho reflexa, clarament:

"L'Estendà a l'altar major
pels homes, ample s'estén,
i per les dones s'arrufa
i se mou com una serp".

Després de l'Ofici, els "Cavallets" solien fer les "taules", visitant les famílies del poble, de llar, i ballant, acompanyats del "senyor", "l'amo" i els "taulers" portadors de sengles palanganes on els visitats anaven depositant els seus donatius destinats a sufragar les despeses de la festa.

Encara que simplificada, sense "taules" i més a to amb el temps que correm, Pollença manté dignament la secular tradició dels "Cavallets" i "l'Estendard".

I, fent referència al temps hivernenc i fred propi del dia de la festa, una altra glosa canta que,

"Si hi ha neu a la muntanya,
no deixem el llit tan tard;
que el fred es pot espessar
pegant foc a la foganya
i gloriant l'Estendard
del màrtir Sant Sebastià.

Pollença, 1977.— PAU

EL PERFIL D'UNA CUCANYA

per Miquel Bota Totxo

TAL VOLTA el caràcter quasi bé únic que distingeix el plaçament del Pi de Sant Antoni, a Pollença, és el que ha fet despertar l'atenció i l'interès envers d'una festa tradicional.

La GRAN ENCICLOPEDIA CATALANA, de contingut universal, que s'edita a Barcelona, s'ha interessat, com ja pel gener passat ho féu Televisió Espanyola, pel PI DE SANT ANTONI, amb la finalitat de fer figurar una nota explicativa dins les pàgines de l'obra senyera i principal, com a diccionari enciclopèdic de la llengua catalana, referit a tot el món. Per tant, s'ha facilitat als Editors informació deguda que podrà servir per a la redacció de la nota corresponent, segons les directrius de la important obra en qüestió.

El Pi de Sant Antoni és una cucanya pollencina amb segles d'antigor, que devia tenir un sentit de torneig amorós. Els jovencells de Pollença que lluitaven per a pujar a la copa cimera del Pi —que sempre sol fer de devuit a vint metres d'altitud—, demostraven la seva destresa, força i valentia, per a fer-se amb el trofeu: UN GALL, col·locat al cim de l'arbre. Motiu heràldic que té significança de poder. La llegenda que figura a l'escut de Pollença diu, en llengua de Laci:

MMVIGILANTIA POLLET
INTER SIDERA"

Per altra part, Costa i Llobera ja

ho proclamà: "Filla de Roma nasqué Pollença; bell nom li daren: vol dir PODER".

Per aquella simbologia de fecunditat donada a la plantació del Pi, el sentit de torneig competitiu i aquell poc de devoció e penitència, cal suposar que la demostració de potència del triomfadors devia resoldre el dubte de la donzella, a l'inici del festejament, fent-li decidir la preferència de l'amador entre els seus pretendents.

El Pi, com és costum secular, es dona per una de les possessions de la comarca. Ara fa una sèrie d'anys que procedeix dels pinars de Ternelles. Colles de jovencells i homes —entre els cent i els dos-cents—, van a buscar-lo i, després d'haver dinat, en sana germanor, de pa, arengades, llonganissa i vi, el porten a Pollença —abans, amb l'ajut de la millor parella de mules de la Vila; ara, a braços—, plantant-lo a la Plaça Vella, davant el portal de la façana costanera dreta de la Parròquia de la Mare de Déu dels Angels. I comença la competició dels pujadors. Tasca ben difícil, si es té en compte que la soca, ja sense escorxa, s'unta prèviament amb sabó fluix, i blanc d'ou; circumstància que fa que relisquin quasi bé tots aquells que intenten pujar-hi. Per això, a més de força, se necessita ésser àgil i tindre habilitat. Com sempre, a través dels segles, un gall és el trofeu.

Abans el Pi es col·locava la vespra

de la festa; ara, es plaça el mateix dia de Sant Antoni, i la competició sols és motiu de recordació i gaubança dins la programació dels actes festius.

El Pi de Sant Antoni resta a la Plaça Vella fins al dimecres de cendra que com a començament de la Quaresma, és arrencat i fet estelles. També s'ha indicat que, segle enrera, s'arrencava després de Pasqua. Així hauria tingut un sentit penitencial ben d'acord amb la vida ermitana de Sant Antoni.

Vull acabar amb unes gloses antigues, molt suggestives; me les ensenyà l'amo En Martí Petit, de l'Hort:

"No et colguis amb el dimoni
que te deixarà retut.
Si preteins de forçarrut,
puja al Pi de Sant Antoni".

"El dimoni més banyut
s'ha aixecat ben dematí,
del Sant ha robat el Pi
i ningú se n'ha temut".

"Banyut i sense govern,
poc et valdrà ésser dimoni
si et fa fondre Sant Antoni
foc i flames dins l'infern".

Aquest és el perfil de la cucanya típicament pollencina del Pi de Sant Antoni.

Pollença, 1976.— PAU

S'HA CONSTITUIT L'AGRUPACIO LOCAL DEL PSM A POLLENÇA

"ESPERAM QUE EL NOSTRO TRABALL SIA EFECTIU I PROFITOS EN BENEFICI DE TOT EL POBLE"

En espera de més informació sobre aquesta notícia, transcrivim un comunicat enviat a la nostre redacció.

COMUNICAT: El passat mes de novembre es crea a Pollença una agrupació del Partit SOCIALISTE DE MALLORCA, que ha participat activament en el V Congrés extraordinari celebrat a Algaida.

El passat dia nou de gener es varen reunir els seus membres per procedir a l'elecció dels diferents càrrecs de la comissió executiva. Secretari d'organització: Biel Bernat Canaves. Secretari de finances: Salvador Ramón Coca. Secretari Polític: Tomeu Payeras Cifre. Secretari d'informació: Tomeu Martí Cifre.

Ens ha induït a la creació d'aquesta agrupació la voluntat de col·laboració en la resolució dels problemes que afecten a Pollença i que aquets es puguin resoldre en lo possible des de aquí. Per altre part en l'espai polític pollencí hi havia un gran buit, ja que no es contava en cap force política que es definís com a SOCIALISTE, NACIONALISTE i AUTOGESTIONARI i que te com a objectiu principal L'ALLIBERAMENT NACIONAL i de CLASSE; si be estratègicament coincidim amb altres sectors progressistes en l'utilització del Marxisme com a metode d'anàlisi de la nostre realitat i com eina de transformació social. Di-

ferim també dels altres partits polítics de Pollença en que l'àmbit territorial del P.S.M. es l'Illa de Mallorca, mentre que els altres són d'àmbit estatal.

Esperam que en benefici de Pollença i de tot Mallorca el nostre treball sia efectiu i profitos per a tot el poble tant pels nescuts aquí com per a aquells que arribats d'afora ajuden amb el seu treball a la reconstrucció de la nostre nació, a on hi hem de quebre tots amb els mateixos drets.

Oferim sincerament la nostre col·laboració als sectors polítics, sindicals i culturals en totes aquelles tasques d'interès comú. Ens esforcem en trobar punts de partida per conjuntar els esforços i empenya tots plegats vap a una Pollença millor.

Per evitar possibles confusions informam que tots els comunicats es feren per escrit i en català i demanam que també sia per escrit que ens facin arribar els comunicats convocatoris, crítiques, etc. ha que de no esser així no tindran valides. Així mateix, les opinions expresades per qualsevol dels seus afiliats no reflexera mai l'opinió de l'agrupació, si be respectam la lliura opinió personal dels nostres membres sobre problemes locals. Els escrits podran ésser dirigits lliste de correus.

Agrupació P.S.M. Pollença

TAULA RODONA SOBRE EL PORT ESPORTIU

EL PROPER DIVENDRES DIA 1 DE FEBRER A LES 9 DEL VESPRE AL CLUB POLLENÇA

Al saló d'Actes del Club es discutirà els problemes i diferents punts de vista sobre el Port Esportiu que es vol fer al Moll, prenent-se part els representants de totes les entitats pollencines interessades, fent de moderador el Director de l'Institut d'Estudis Oceanogràfics D. Miquel Duran Ordiñana, i haguent compromès la seva assistència els representants pollencins del Club Nàutic, Cofradia de Pescadors, l'Associació de Veïnats del Port de Pollença, l'Associació Patronal de Carpinteria de Rivera (Empreses d'Astilleros), el Sindicat de Treballadors de Carpinteria de Rivera de Comissions Obreres, el P.S.O.E., la U.G.T., la U.C.D., el Partit Comunista, el Partit Socialista de Mallorca, l'Obra Cultural Balear, el Club Pollença, i el Tinent Coronel Jefe de la Base.

Obrirà l'acte amb unes paraules de presentació un representant del nostre quinzenari "EL GALL", organitzador de la Taula.

S'han enviat invitacions a organismes de l'Administració y de l'Estat, polítics i personalitats, perquè la seva presència en aquest acte, com observador, faci que els temes tractats siguin tenguets en compte en funció de les solucions proposades i comissió per qualque cosa més que per discutir. S'ha donat avis als mitjans informatius, ULTIMA HORA, DIARIO DE MALLORCA, BALEARES i T.V.

Esperam l'assistència de tots els que s'interessen per les qüestions del nostre poble. L'entrada és lliure en aquest improvisat "Parlament" pollencí; i és desig de tots els participants que les discussions resultin un exemple de civisme, educació política i elegància, independentment de la seriosa discussió de tots els punts de vista i d'opinions enfrontades. Pel final es desig dels organitzadors que el públic i observadors assistents puguin fer una roda de preguntes. Esperam la vosta assistència.

"EL GALL"

ENTREVISTA AMB AL NOU DIRECTOR GENERAL DE LA CAIXA D'ESTALVIS DE POLLENÇA (COLONYA)

"UN DELS OBJETIUS: FOMENTAR LA CULTURA DINS EL POBLE DE POLLENÇA"

Gabriel Mestre Far conta 35 anys, és casat i té tres infants, i des del dia 1 de gener és el nou director de Colònia. Abans de fer feina a Colònia ja n'havia feta al Banc de Bilbao, a Ciutat, a on hi està durant deu anys. Ara en fa sis que treballa a Colònia, abans de venir a l'oficina de Pollença, havia estat delegat a la d'Alcúdia a on hi està un any.

Li demanam:

—Què significa per tu

que m'havia marcat com a professional.

—Quins són els objectius soci-econòmics de Colònia?

—Els objectius soci-econòmics de Colònia són: promocionar diversos tipus d'actes que serveixin per a fomentar la cultura dins el poble de Pollença, conferències, exposicions d'art, perfeccionar i completar la biblioteca.

Enguany tenim uns objectius més amples per ésser

que ens resulti de l'exercici de l'any 1979. Ja que tot això ve regulat per una normativa establerta pel Ministeri d'Economia.

—Quin camp de cultura és necessari fomentar avui a Pollença?

—Essencialment en lo que respecta al teatre i, sobre tot al teatre infantil i juvenil, perquè així com hi ha hagut representacions pollencines per a majors, no s'ha cultivat l'afició de cara a la joventut, s'han fet el mínim de representacions d'aquest tipus.

—Creus que la gent de Pollença n'es conscient de l'importància que té Colònia com a promotor social i cultural?

—Estic convençut que la gent de Pollença és conscient de la promoció social i cultural de Colònia, això se demostra en que cada dia ve més gent a fer feina amb nosaltres i fent tornar grossa la "Caixa". Tot això ens du a que com més envergadura agafem, més obres podrem fer. Ja hem pogut fer l'edifici de Plaça a on hi ha una sala d'exposicions, un saló d'actes i una biblioteca; aquesta, actualment, la tenim un poc deixada de mans. Tenc que dir que aquest estiu passat unes persones es varen oferir a ordenar-la i classificar-la, baix la direcció d'un tècnic bibliotecari, però aquest no va poder venir; de totes maneres, ho fem lo més aviat possible.

Aprofitam per a donar-te l'enhorabona pel nomenament.

PEP BORDOY

aquest nomenament?

—Per jo significa, en primer lloc, una responsabilitat molt grossa, en ésser Colònia l'única institució d'estalvis eminentment pollencina, fet que m'omple d'orgull i a més a ésser, a partir d'ara el responsable directe del bon funcionament d'ella. Com a pollencí que som i que me sent, en segon lloc, en haver arribat a unes fites

el centenari de la fundació de la Caixa; hi ha una comissió encarregada d'organitzar diversos actes amb aquest motiu.

—S'ha donat un increment considerable de promoció cultural de Colònia. Quines són les perspectives?

—Les perspectives són: incrementar aquesta promoció d'actes culturals fins allà on ens permeti el pressupost

UNA ALTRA BISTIA DESBOCADA

Ja a un dels primers números d'aquest quinzenari informarem de que una ego se va desbocar per "Els Rafals" baixant a tota llet cap al poble que travessà de banda a banda, fins que uns quants valents l'aturaren a un dels carrers de per "El

Camp".

No fa gaire, dijous, dia 13 de desembre sobre les 10 molta gent se va veure obligada a pujar damunt el portal, davant el perillós trot d'una somera desbocada enganyada a un carro, que va fer lliscar a més de dues madones del carrer de l'Horta. L'estop (L'hou!) que hi ha entre aquest carrer i el de Montision s'el passà sense tocar voreres, i va ésser en Lucio, el porter del C.P. Po-

llença qui posant en joc la seva pròpia pell, se va tirar al coll de l'animal com si se tractàs d'una malaïda pilota, aturant-la en sec, evitant que l'amo de qualque cotxe hagués d'anar a veure al planxista. Des d'aquí feim un bon grapat de mamballetes a n'en Lucio, que les té ben merescudes, i convidam als nostros sofrits pagesos a que tractin una mica millor als seus animals perquè no ens facin més endemeses.

PERSONA FANERA i DEXONDIDA

Per ocupar-se de les tasques de anuncis, suscripcions, i vende de

EL GALL

Interessat dirigir-se a O.C.B. o als Tlf. 530768 - 530355

UN ARRENDAMENT DE FORMENTOR DE 1.602

Dia 8 abril de la Nativitat del Senyor de 1.602.

Nosaltres Jerònima de Oleza viuda dexada del Magnífich Senyor Bernat de Oleza, Ciutadà de Mallorca, curadora dels bens y heretat y fills a mi y al dit quondam mon marit comuns, y Thomas de Oleza, fill de dit conyuges.

En temps de cinch anys y cinch esplets contadors del dia y Festa de St. Miquel primer vinent, a un any, que contarem 1.603 en avant.

A ben millorar y no empitjorar, llogam y arrendam a vosaltres Gabriel Reus y Monserrat Mateu, al present habitants a la present vila de Pollença, presents a la nostra possessió que tenim y poschim en lo present terme, dita Formentor, amb totes les illes a n'aquella contigües o vecines.

Distinta y separada de la altra possessió nostra dita Albercuix.

La qual partió és de esta manera: Co és, del darrer portell entrant en dita possessió de Formentor, dret de aquí, coster, coster, tirant a la paret del Coll de la Pinosa, y de aquí, per el cantó de la Regana, just a mar.

Lo qual arrendament toca tenir a vosaltres predits Reus y Mateu amb los pactes, condicions y retencions infrascripts:

Primo, som de pacte, que per lo present arrendament de dita possessió, mos sou tinguts vosaltres dits conductors a bestreure cent cinquanta lliures, les quals confessam haver rebudes ja, cinquanta contants en presència del notari y testimonis infrascripts, y de aquí a quinze dies altres cinquanta, y per tot lo mes de maig primer vinent, les restants cinquanta lliures a compliment de dites cent cinquanta lliures.

Nosaltres per pacte vos haguem de acompanyar amb la renda de dita possessió. Es a saber, trenta lliures quiscun any fins que sien depassades totes les cent cinquanta lliures a dita raó

de trenta lliures y quiscun any.

Item son de pacte, que per tot lo cens y lloguer de dita nostra possessió y illes a aquella contigües, mos donareu y pagareu per quiscun any dues-centes y quinze lliures (diem CCXV\$) les quals nos pagareu amb tres iguals pagues de quatre en quatre mesos, rellevant de dites terces, de cada una deu lliures, per les trenta lliures que se escauen de les cent cinquanta lliures que se son bestretes y que se han de acompanyar a dita raó.

Item, vos donaré en dit arrendament, dues-centes seixanta ovelles de llana, ancamarades, compresos dos merdans, les quals a la fi de dit arrendament, nos restituirei en el mateix temps y del mateix modo les hauré rebudes. Y si acabat dit arrendament vos ne faltaren a compliment de dit nombre, les nos hauré de pagar a raó de quinze sous per bestia y si n'hi hauria més, nos reservam facultat de poder-les prendre y pagar a vos en el mateix preu, acceptant los merdans, que aniran per dues besties. (CCLX besties llana).

Item vos deixam en dit arrendament dues-centes besties cabrines, ço és, cent y disset cabres grosses, compresos un boc y vuitanta y tres cabrits, ço és, la mitat mascles, la mitat famelles, ço és, les cabres grosses estimades a raó de vint y tres sous per bestia, y los cabrits o sagays a raó de catorze sous per bestie. Lo qual bestiar a la fi de dit arrendament, això és, a Nostra Senyora de setembre, restituireu amb lo mateix estim. (CC besties cabrines).

Item vos deixam en dit arrendament lo bestiar barbaresch es troba en dita possessió de Formentor, el que hi és, y el mateix hi deixareu finit dit arrendament.

Item per pacte nos reservam ultra dita renda, los forns de pega que son en dita possessió.

Item som de pacte que en dit arrendament no hi va ninguna manera de llenya y rama, ni així be de llenyams

Item som de pacte que nosaltres pensam fer en dita possessió carbó de qualsevol manera y espècia de llenyams, amb en tal que no sia tingut a perjudici algú, si ja excedís lo perjudici algun deu lliures amb los fruits dels llenyams o arbres vos tallarem.

Item es pacta que nosaltres poguem tenir en dita possessió tot lo bestiar gros que tindrem, ço és, egos, someres, mulats.

Item som de pacte que quiscun any durant dit arrendament siau tinguts y obligats vosaltres conductors damunt dits, a tondre lo bestiar de llana de dita possessió la primera setmana de maig, y no tonent en dit temps, que nosaltres a costa y despeses vostres poguem fer tondre.

Item es pacte per lo darrer any haver donat a rebre lo bestiar de llana de dita possessió, diau tinguts y obligats a treure de dita possessió lo bestiar porquí que tindreu en dita possessió, procurant que nosaltres a costes vostres lo poguem treure.

Item som de pacte que a la fi de dit arrendament siau tinguts de deixar en dita possessió condretes les bardisses hauré trobades en dita possessió.

Item vos deixam en dit arrendament dos bous de arada, estimats quaranta y una lliura, los quals restituireu finit dit arrendament en el mateix temps los hauré rebuts estimats, ço és, a St. Lluch.

Item som de pacte que ultra dita renda, lloc quiscun any dos moltons tornetjats y dos anyells y dos cabrits dels bons y millors tindreu en dita possessió, y rebedors a nostro content, y si no nos agradaran nos hagau de pagar los mol-

tons a raó un escut per molto, donadors a la hora y temps vos demanarem corrent dit any.

Item som de pacte que ultra dita renda mos reservam quiscun any quatre pells de cabra, les quals haguem de esser del mes de març, y així quiscun any que durarà dit arrendament.

Item nos reservam ultra dita renda, que nos siau tinguts de donar quiscun any un porc de un any y mig, y aquell siau tinguts aglanar en lo alxinar de dita possessió, havent-hi aglans.

Item som de pacte, que si durant dit arrendament vosaltres dits conductors, haviu una desgràcia de moros que vos captivassen, lo que Deu no vulla, que lo dit any se haga de acabar per los que miraran per vosaltres per vostre compte, y finit dit any, que lo present arrendament corrent, que no sia complit, que sia hagut per finit y acabt, donant-nos a rebre lo bestiar a la hora y temps creu obligats lo darrer any.

Item som de pacte que si durant dit arrendament en dita possessió de Formentor nosaltres hi feiem torre o torres per defensió y guarda de dita possessió, que feta que sia, que aquest mateix any acab el predit arrendament y sia hagut per finit.

Item som de pacte que nosaltres poguem donar rotes en dita possessió les que hi voldrem donar, en tal que vosaltres dits conductors no siau tinguts a tala.

Item som de pacte que si corrent dit arrendament per virtut del pacte antepenúltim exprés, de dita possessió no vos poguem treure sense primer no vos donem tot lo que hauréu bestret.

Predictus etc. etc.

Testimonis Honorable Antoni Alemany y Joan Munar Feliu. Notari Joan Campamar. Arxiu Històric del Regne de Mallorca. Signatura n.º 3091.

(Hem respectat, en lo possible, el llenguatge arcaic i l'ortografia primitiva, a fi de no restar autenticitat al document).

Per la transcripció
**FRANCESC SERRA
DE GAYETA**

El primer Oleza que venqué a Mallorca, va esser Jaume de Oleza i Batlet, fill de catalans, que disfrutava del feu d'Olesa de Montserrat, acompanyant al Rei En Jaume el Conqueridor, com a Procurador o Lloctinent General, i fou el fundador de les nombroses branques d'aquesta coneguda família mallorquina des de la Conquesta. D'un esqueix d'aquestes eren els Oleza que durant els segles XVI i XVII figuren fortament vinculats a la vila i terme de Pollença.

Bernat d'Oleza i Jolit, casat a 1559 amb Jerònima Desbrull i Sala, segons els Llibres d'Obits de la Parròquia de Pollença, fou enterrat el 10 d'abril de 1587 al Monestir del Roser "fora

la present vila" (el vell?) i que "morí d'una ferida li donaren els moros a Formentor". D'aquest Bernat, senyor de Formentor, era vídua la Jerònima que otorga l'anteriorment transcrit contracte d'arrendament.

Net d'aquests fou Francesc d'Oleza i Montaner. Capità de la Vila, darrer mascler d'aquest llinatge d'aquella branca pollencina.

Després d'aquest es venen "per la Cort" i a "ins-tància de creditors", els bens d'aquella família a Pollença: Formentor i Marina, que eren de l'herència Desbrull. L'altre possessió Albercuix i la seva casa i hort dins vila, dita "Can Aulesa", davant la plaça i el portal del "Fresc" del Convent que inclouen lo que ara és Can Reus o Can Siquier, fins al carreró de Can Mir i per darrera fins a la Solana i el Pou dels Tiradors.

Aquestes cases foren comprades per el Rd. Antoni Cifre. El pare d'aquest comprà part de Marina. Albercuix el comprà D. Antoni March de Bonmassip (de Son March), i Formentor, que a mig segle XVII ja era del notari Joan Ferrer i sa muller Margarida Reig, després d'un llarguissim plet entre els nebots de dues filles d'aquests, Miguel Palet i Ferrer i Miquel Costa Nadal-Ferrer a finals de 1700 fou quan els Costa arribaren a propietaris d'aquell famós.

F. S.

LA RAÇA D'OVELLES MALLORQUINA

L'actual fenotip de la raça mallorquina surt dels encreuements que varen tenir lloc antigament. Encreuements que se varen dur a terme entre raças com la Corsa, la Sarda, la Sisiliana i d'altres del llevant de la península —tot això degut al intens comerç marítim de la Mediterrània— d'aquesta varietat morfològica, las característiques del clima i per altra banda l'aïllament degut a l'insularitat, n'ha sortit l'actual ovelle mallorquina.

Aquesta raça d'ovelles, té llana llarga i un poc reüllle, no en tenen per la panxa, las camas ni al cap. El cap es ampla i el front es pla. Las ovelles no solen esser banyudas encare que de vegades algun xot en tengui.

Normalment es tota blanca; n'hi ha un petit tant per cent de negres i com a conseqüència de clapedas.

Las ovelles pesen una cuarentena de quilos i els xots devers seixanta.

El sistema d'explotació, encara que rudimentari té caires de zootècnica moderna. Se solen tenir dins tancas de arbres fruitals (amatllers, figueres etc.), sense pastor.

Generalment l'explotació d'ovelles no forma una empresa per si mateixa: sol anar lligada a explotacions agropecuàries o com a complement de tipus familiar.

L'ovella mallorquina té cicle ovaric continuat: sexualment es primerenca (pri-

mer part al any de edat mes o manco); i l'index de prolificat es de devers el 140/o.

Es bone lletera, pero el cost de la ma d'obra no permet monyirla. La qualitat de la llana no es molt bone. D'aquí que le producció vagi encaminada a la carn i principalment de tipus "pascual" (anyells de 3 mesos de edat i devers trenta quilos de pes).

Lúnica mida de selecció de la raça son el concursos que es fan anualment a Llucmajor. No far gaire s'ha format una asociació que dintra dels seus objectius té el de seleccionar i estodiar la raça.

La tendència general des plans de millora ovina, es l'augment de carn per ovelle i any. El modificar la raça mallorquina no es convenient desde molts de punts de vista. La via més rapida i millor seria conservar en pureza la raça mallorquina i emprar el tipus d'encreuement industrial fent ús de raças especializadas (Landschaf, Ilc de France, etc.).

Es desprèn del que s'ha anat comentant que la tasca de dur a terme un programa de millora ovina és certament complexa. Cal, però, posar-lo en marxa i, prèviament comptar amb la informació bàsica que n'asseguri l'èxit.

LLORENC PAYERAS
Inca, gener 80.

GRAN VARIEDAD DE PLANTAS

GABRIEL MARTI VENSALA

**PLANTACION Y CONSERVACION
DE JARDINES**

**Albucasim, 3 VIVEROS: Carretera de Lluc km. 1,100
POLLENSA - Mallorca Tel. 531885**

MARGALIDA BANNASSAR, EXPOSA A LA SALA D'EXPOSICIONS "GUILLEM CIFRE DE COLONYA"

Del 12 al 24 de gener, tenim l'ocasió de contemplar l'obra de la ceramista Margalida Bannassar de Llubí, essent la primera vegada que exposa a Pollença, malgrat haver realitzat moltes exposicions tant a Mallorca com a la península. D'ella poc puc dir a pesar d'haver llegit bastantes crítiques en diverses publicacions, les quals l'alaben considerablement. Nascuda a Llubí, estudià a l'escola d'Arts i Oficis per la rama de ceràmica, passant després a l'escola de ceràmica de Manises. Generalment treballa amb esmalts sobre ratjoles, miralls i altres peces.

HOMENATGE A KAFKA: EN R. HO DEIXA CORER

Cap obstacle no s'havia oposat al seu pas i, tanmateix, la caminada el consumia. Tothom se'n adonava. Aviat algú el va alimentar, li va oferir un llet blanc i pur.

Una sirena de bombers el despertà. Era de bon matí, amb els carrers plens de pols i buits. Quan va comparar el seu amb un rellotge de campanar veié que ja era molt més tard del que s'havia cregut. La mestressa, que duia un poal ple fins al gallet, el mena a la planta baixa. A la fi va obrir la porta. A fora l'estrany despatxà la dona, un sonriure menyspreador als llavis. El gest no la va afectar gaire. Satisfeta, vessava el contingut de l'atuell lucifer damunt el sol sec que l'absorbia sense deixar senyals.

En R. es va posar en marxa, en cerca de Correus, on l'esperava un missatge. Ja feia estona que no li n'havien lliurat cap: quan en rebia un ni tan sols llegia qui l'havia enviat sinó que l'esbocinava, amb la qual cosa rebentava la indiferència dels funcionaris competents. Només havia avançat un parell de metres quan es va topar amb una barrera de troncs. Aquests l'atragueren i es va assegurar amb ells, entre iguals. L'emblanquinat d'una façana va caure a poc a poc. Enmig de vòmits impotents es va anar oblidant el darrer projecte.

Sortosament hi havia un guàrdia prop seu. En R. va córrer cap a ell. Amb l'alè perdut li va demanar que li indiqués el camí. Aquest somrigué i li va dir: —De mi vols saber el camí? —Si us plau! —respongué en R., com que no el puc trobar jo mateix. —Deixa-ho anar, deixa-ho anar! —féu el guàrdia i amb un moviment ràpid li donà l'esquena, tal com ho fa la gent que vol restar sola amb el seu riure.

Matthias Sohn.

Ais de Provença, novembre de 1979

PREMIO "MARIA ESPINOSA" 1979

AL QUE PUEDEN CONCURRIR CUANTAS PERSONAS FÍSICAS O JURÍDICAS ESPAÑOLAS O DE CUALQUIER NACIONALIDAD LO DESEEN, CON EL FIN DE PROMOVER Y FOMENTAR LA INVESTIGACION CIENTÍFICA Y LA INFORMACION Y DIVULGACION SOBRE LA PROBLEMÁTICA DE LA MUJER.

LAS BASES DEL PREMIO SE INSERTAN EN LA ORDEN DEL MINISTERIO DE CULTURA DE FECHA 12 DE NOVIEMBRE DE 1979, PUBLICADA EN EL "B.O.E." NUM. 284, DE 27 DE NOVIEMBRE DE 1979.

EL PLAZO PARA LA PRESENTACION DE TRABAJOS FINALIZA EL DIA 27 DE ABRIL DE 1980. LA DOTACION DE LOS PREMIOS ES LA SIGUIENTE:

	Pesetas
I. TESIS DOCTORALES (Un Premio)	400.000.—
II. PROYECTOS DE TRABAJOS DE INVESTIGACION (Un Premio)	250.000.—
—(Dos Accésits cada uno de)	125.000.—
III. MEMORIAS FIN DE CARRERA (Tesinas)	
a) DE CARRERA UNIVERSITARIA SUPERIOR (Un Premio)	100.000.—
b) DE CARRERA UNIVERSITARIA DE GRADO MEDIO O ASIMILADA (Un Premio)	100.000.—
IV. ARTICULOS O REPORTAJES PERIODÍSTICOS	
a) TRABAJOS PUBLICADOS (Un Premio)	75.000.—
b) TRABAJOS NO PUBLICADOS (Un Premio)	50.000.—

ANUNCIS MICROSCOPICS

Compres, vendes, lloguers, intercanvis... (75 pts. l'anunci).

—Venc solar molt ben situat dins l'urbanització de Llenaire, bon preu. Informes: Tito Cittadini, 5. Tel. 530564.

—Cerc allotja per a "model" de nuus per a realitzar obra artística. Informes: Marquet Pascual, C/. Cervantes, 8.

—Venc finca rústica d'una, cortada, amb 2.000 m2. d'alzinar dins la zona de la Font. Informació tel. 531967.

—Venc moto Sanglas 350, matrícula PM - H. Preu: 45.000 pts. Informació: Tel. 537200.

—Vendria moto Montesa Cota 348 molt bon estat. Preu 80.000 pts. Informes: Jonquet, 13. Tel. 530790 i 530573.

—Venc bot Myabca M. 15 motor diesel, vela lleitina, cobert i equipat. Preu: 125.000 pts. Tel. 211805.

—Vendria màquina de cosir "Sigma" Mod. 101, quasi nova, només té un any. Informes C/. Creus, 24. Tel. 531948.

—Se cerca local petit planta baixa o piset per llogar a Pollença. Informació: C. Jonquet, 4.

—Venc d'ocasió una màquina fotogràfica Zeiss-Ikon. Informes: Tel. 531967.

—Compraria gelera usada en bon estat i que no fos molt cara. Informes: C. Martillo, 6.

—Vendria bicicleta de corredor marca Torrot, en molt bon estat. Informes C/. Creus, 24. Tel. 531948.

—Vendria finca rústica 3 km. de Pollença 6000 m2. arbres fruitals i 2000 m2. d'alzinar, casa nova i electricitat. Informes: C. E. Torrandell, 18-20.

—Compraria de mil a dos mil m2. amb casa vella millor si es grossa. Informació: Galeries Norai.

—Compraria estufa butano usada en bon estat i no molt cara. Informes: C. Jonquet, 4.

—Barataria quadres meus amb quadres d'altres artistes. Informes Marquet Pascual, C/. Cervantes, 8.

EL MOBILIARI I ARTICLES PER A
LA DECORACIO AMB
MANILA I BAMBU
DE LA
CAFETERIA L'AUBORADA
HAN ESTAT SUMINISTRATS PER
MARTIN
C/. Monte-Sion, 6 - Pollença

M. BENNASSAR
EXPOSA CERAMIQUES
SALA GUILLEM CIFRE DE COLONYA
LA PLAÇA
Del 12 al 14 de Gener

Galerías Vicens

**L'ARTESANIA DE ROBES DE LLENGUES
DE POLLENÇA AMB PRESTIGI
INTERNACIONAL
CONFECIO, ANTIGS I OBRES D'ART**

SALVADOR
LACATS
POLICROMATS
DAURATS

Philip Newman, 5 - Telefon 530768 - POLLENÇA

HA MORT EL FILL DE D. GUILLEM CIFRE DE COLONYA

"HE CONEGUT I ESTIMAT AL MEU PARE A TRAVÈS DEL TESTIMONI DELS POLLENCINS"

Aprop del 80 anys, Guillem Cifre Hamimal morí a Oregon, EE.UU., el fill de nostre estimat D. Guillem Cifre de Colonya.

No fa gaire dies sobre el taurell d'un banc, entre rebuts lletres i contes corrents, una carta, era una carta de despedida, vaig veure llagrimas i conhort, saludava els seus amics i li sabia greu no poder tornar a Pollença. L'operació havia anat malament, sabia que li quedava poc temps de vida, fins els darrers moments demostrava ésser un home d'uns valors morals elevats i deportivament, com sempre ho havia

estat, acceptava el seu destí.

Dagut a que els meus coneixements sobre la seva persona no eran prou profunds per conèixer millor la seva persona ens dirigim a un íntim amic seu, en Joan Vilanova ("Joan Descalc"). No va ésser una simple recollida de dades, en cada cosa que en contava s'hi mesclava l'emoció i el record.

— "Quan son pare morí, ell tenia nou anys. Va anar a viure amb la seva mare a Alamanya a on fou intruït per ella. Mes tart viatja a Estats Units i cursa la carrera d'enginyer agrònom. D'esto-
diant conegué a la que fou la seva dona Dña. Anita, ac-

tualment resident a Oregon. Alla hi tenen la seva casa segon contava era una casa gran rodetyada d'un gran jardí. Té una germana, Antonia, que viu a Argentina. Va fer les primeres passes com enginyer agrònom com a representant de la companyia International de la companyia a l'Argentina.

— Quines relacions tenia amb Pollença?

— Des de que parti d'aquí va estar 33 anys a tornar.

Em conta una anècdota de la seva tornada. Un quans mesos abans de tornar es sentia empagait de toparse altre vegada amb els seus

amics de l'infància i parlaris el castellà. Es va dedicar a repassar i recordar totes les paraules. Ja dintre l'avió intentà recordar de lo que berenava cada dematí: "d'un trampó" digue "i un trampó de que està fet"? tomatisques, oli, pebre, i cebollas; pero "cebollas" com es diu? No hi havia manera de que li sortís la paraula per molt que ho pensés. Al cap d'un parell d'hores endormissat, allo li donava voltes a dins el cap, fins que es desperta al temps que exclama: ¡ceves! Els pasatgers romangueren esglaiats. Quan arriba, parlava un pollencí correcte pero un poc anti-

cuat, es a dir el que es parlava quan ell fogí.

— Va tornar altres vegades?

— Les seves rendes, retiro, i negocis li permetien venir a Europa cada dos anys uns tres mesos. Era un enamorat de Sant Vincenc, estiuetjava a l'Hotel Niu, era molt amic dels mariners "Els Durais" en "Toni loco", etc. Mes envant frequentava l'Hotel Miramar i L'Illa D'or.

— Com era el seu caràcter?

— Era d'un valors morals molt elevats. D'un humor molt sa, l'edat no influïa sobre el seu caràcter. Era molt bon esportista. En el seu poble arriba a guanyar algun trofeu jugant a tenis, aquí el practicava amb els germans Jaume i en Bellini i altres.

— Quina relació tingué en l'obra social del seu pare?

— Quan el seu pare morí tenia nomen nou anys. Segons en digue va conèixer mes a son pare pel testimoni dels pollencins que a traves dels records familiars.

Cada vegada que venia a Pollença enriquia mes el coneixement del seu pare. No volgué tenir mai cap tipus de protagonisme en les institucions fundades per D. Guillem, se sentia com un pollencí més.

Que visqui en el record, aquest gran pollencí.

Tomeu Payeras Cifre

ALBERTO PORTUGHEIS PIANISTA MUNDIALMENT FAMÓS DE POLLENÇA I LA SEVA GENT

ÉS URGENT LA CREACIÓ D'UNA ESCOLA DE MÚSICA I DANSA

Aquest personatge que sovint ens deleïta amb els seus concerts es el mateix que pren una copa a "CAN MOIXET" i que sol colcar tranquil·lament per Pollença en la seva bicicleta. Però ja no es el mateix de quan va arribar "Des de la primera visita a Pollença, 1973, em vaig anemora d'Ella i de la seva gent. A partir de 1976 vaig començar un contacte més regular amb el poble i ara estic convençut que la fam de cultura és enorme".

N'Alberto va néixer a l'Argentina, estudià a Bons Aires, Ginebra i Londres es concertista de piano, violoncelista i director d'orquestra. Les seves primeres passes foren molt difícils, des d'atlot va haver de fer feina per pagar-se els estudis de música. Va arribar a ésser primer premi del Concurs de Virtuositat de Ginebra i solista en les millors orquestres del món. Sinfònica de Londres, Orquestra de Camara Anglesa, Sinfònica de París, Orquestra Filarmònica, i la Suisse Romande entre altres.

— Crec que la creació d'una escola de música a on s'ensenyi diferents instruments musicals, cant, ballet

clàssic i expressió corporal és molt urgent. Molta gent de Pollença i environs es desplaça a Inca o Ciutat amb el gasto de doblers i temps que això suposa. Des de el punt de vista social i econòmic la creació d'un Institut com el m'imagin seria d'un gran benefici per a Pollença. Com més bona música i cultura se li dona al Poble manco temps tendran per a la vio-

lència i la droga i sobre tot no necessitaran d'aquesta però treballaran més i millor.

— Quin sistema seria el millor per a la seva realització i subvenció?

— El Ministeri de Cultura destina 50.000.000 de pts. per cultura a Balears, aquest i altres organismes insulars podrien subvencionar el projecte. Així els cursos po-

drien ésser de franc, però si la subvenció no basta s'hauria de pagar qualche cosa. També es podrien cercar beques per als alumnes.

— Hi hauria a Pollença un local per aquesta institució?

— Crec que el local ideal seria les antigues aules del convent actualment en desús.

HI HA QUE FOMENTAR TAMBE L'EDUCACIO MUSICAL DELS JOVES I ADULTS

— Quina opinió tens de la gent de Pollença que assisteix als concerts?

— Crec que hi va gent de tota classe, els que no hi van és per falta d'educació musical. Hi ha que preparar al public de demà. També es necessari fer cursos d'apreciació musical per adults.

— Creus que els concerts es fan a preus populars?

— Com he dit abans els qui no hi van no es per motius econòmics. Avui en dia els concerts son barats i molts d'ells de franc. La bona música no es per els rics sino per els amants de la musica.

PARLA SET IDIOMES, EL PROPER POT ESSER EL CATALA

— Continuament estau de viatge, quant idiomes parlau?

— Set, el mallorquí m'agrada molt, ho entenc, pero encara no el parl. Si el projecte del que parlem es realitzar i jo tengués una participació activa en ell tendria que venir a Pollença mes sovint i apuntarme als cursos de Català.

— Alberto, tu sabs que tot això pot caure dins l'oblit o que els organismes capaços de dur-he a terme. Quines gestions has fetes o penses fer?

— He parlat en persones i entitats sobre aquestes idees, pero sembla que l'O.C.B. és l'entitat que esta més interesada en apoiar aquest projecte. Hem redactat un comunicat que s'enviara a l'Ajuntament i a les demes entitats per si volen apoiar el projecte. Esperem que en benefici de Pollença això sigui prest una realitat.

— Moltes gràcies per la teva iniciativa.

Tomeu Payeras Cifre

L'ESPERÓ

Un altra banc a la Plaça i un altra bar que tanca. Més gent mudada els dies feiners, més lletrotes estranyes, més alarmes... i tot a un lloc tranquil i entranyable com hauria d'esser la nostra Plaça. Ja no vorem més les taules i cadires esteses els capvespres de l'estiu, ni la gent que s'hi assolia, disfrutant de mirar i xerrar sense que ningú els hi fes els contes. Creim que l'Ajuntament s'hauria de plantejar seriosament la protecció d'aquests llocs i d'aquestes imatges que ja son part de la nostra pell, cercant els impostos a altres bandes i no a n'aquelles on quatre taules i cadires donen un alé de vida u alegria a un redol de poble.

*

Comentari demogràfic: o les pastilles van barato, o no ha feim, o ho feim molt bé.

*

WANTED: "blanc, fosforescent, metro i mit, forma de STOP... va fogir del seu domicili, C/. Colón, creuer amb C/. Jonquet, en terra". REWARD: dues peces de quatre.

*

Permi enguany haurem de deixar guanyar a n'en Dragut per la Patrona, meam si fa la bona a n'els seus jefes moros i mos envien la benzina un poc més lleugera de preu. Per altra part prometen una entrevista amb foto a 1.ª pàg. a tot aquell que posi en marxa i es passetgi pel poble amb un cotxe de gasògeno abans de la sortida del proper "Gall".

*

Felicitam a l'Ajuntament per la eficàcia del seu equip de restauració escultòrica, ja que amb el cas de la caiguda del monument d'en Costa, no feia ni dues hores que estava en terra quant ja el deixaren magistralment restaurat. Enhorabona!